

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczar) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... " 16.— | nyolczad oldal " 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Alleluja!

A tavasz fuvallatára új életre pezsdül a természet ellankadt ereje, megdobban szive és ezernyi erein keresztül ömlészi szét a világ fölszínere az ifjúság, a szépség, a derűs élet költői zománcát. Nincs a természetnek egyetlen paránya sem, mely ellent bírna állani a tavasz életrehívó lehelletének.

Gyakran elmerengek az anyagi világ e esodás megújulásán. A természet törvényeinek e fontos és harmoniájában a Gondviselés mindenhatóságát látom, mely a tavasz rózsás betűivel írja a tél fagyától letarolt mezőkre az örökös élet himnuszát.

S ha a Gondviselés ily gyönyörű ünnepet adott a természetnek, vajjon megfosztotta-e ettől az embert? Vajjon nincs-e szüksége a léleknek is virágfakasztó tavaszra és felszárnyaló megújulásra? Isten megajándékozta remekművét, az emberi lelket is valóban isteni ajándékkal, midőn a lélek folyton ismétlődő tavaszának, az élet örökös diadalának ünnepét adá: a husvétet.

A halhatatlanság eszméje az ember életének, méltóságának, becsének gránitalapja. Ha az élet nem több, mint a bölésőtől a koporsóig terjedő arasznyi lét; ha az ember nem több, mint a növekvő, kifejlett és végleg elhervadó test: akkor a mi éltető reményeink hű káprázatok, ifjúságunk nagyraüdvő álmai haszontalan játékok, férfias cselekvésünk nevetséges erőlködés; akkor a «homo sapiens» boldogtalanabb és nyomorultabb a mikroszkopikus ázaléknál mert azt nem kínozza az öntudat. De ha igaz dolog a halhatatlanság, ha a lélek élete soha meg nem szűnő, mert a halál nem egyéb a földi életből az örökkévalóba vezető átjárónál, akkor az emberi lét derűsnek, mosolygósnak, tavasziasnak tűnik föl, melyben minden értékes, nagyszerű és isteni.

Halhatatlanság és mulandóság volt mindenha-

az emberek hitének két ellentétes sarkpontja. S a szerint, amelyiket vezérszavukká tettek, szállt vagy süllyedt a korszak szintája. Voltak és vannak emberek, akik Don Juan kitaposott útjain a rózsafüzéres serleg csillogó nedűjében s a kacagó bajader röpke szerelmében igyekeznek minél teljesebben kiaknázni e rövid és örökre elmuló lét mámorító élvezetét. Vannak, akik Fausttal egy hosszú életet töltenek el laboratóriumukban, mikor végre megismerik, hogy téves úton keresték az igazságot. Sem az élvezet szennybenjáró filozófiája, sem a tudós korlátolt rendszere nem adja meg a léleknek azokat a hatalmas szárnyakat, melyekkel fölszállva, bejárhatja a halhatatlan lét végtelen birodalmát.

Az én ideálom a Prohászka hőse. Az a modern ember, aki a harmonikus egyéniség eszményi mintájához legközelebb férközik, aki — saját fonséges szavaival — «kialakítja önmagán az Isten gondolatait». Szép és erős egyéniség csakis a halhatatlanság hitének talajából virulhat föl, csakis innen származhatik harmonikus jellem.

Fájdalom, a modern idők e valódi hőse még nagyon ritka tünemény. Találkozhatunk világgyűlölő Byronokkal, cinikus Heinékkal, elv-hajhászó Musset-ekkel s az isteni lángész több ily eltorzulásával lépten-nyomon, de az isteni gondolatok emberi megtestesülése életben és irodalomban még nagyon gyéren fordul elő. Pedig, ha nincsenek vezérek, a köznapi élet esordá-emberei hogyan találjanak a helyes utra? Ha önmagunkban nem igyekszünk az ideált megvalósítani, hogyan bírjuk akkor a zenge emberiséget az ideál képére és hasonlatosságára alakítani? Ha mi nem vagyunk magasabb szempontból neveltek, hogyan akarunk mi másokat nevelni?

«Harmonikus világnézet»: ez a bölcsék köve. Erre törekedjél fölemelkedni; de sem az epikureus bölcsélet, sem a materialista tudomány ide nem segíthet; ide csak egyetlen út vezet: Krisztus tanítása, a föltámadotté!

Hagyd el a megszokás vakondok-látókörét; vedd ideálul a fellegek Királyát, kinek nem szab határt a legmagasabb bére sem. Ne hidd, hogy a vakondok sorsa a tiéd. Ez csak akaratszegény, energiakoldus emberek hite. A vakondoknak hiába regélsz az ég tündöklő csillagairól, míg az élesszemű sas észreveszi a legparányibbat is. Epen úgy a szükelemjű és szárazszívű egyén mit sem fog találni e világon, ami magasabb életre sarkalná, míg a szárnyaló, az intüciós lélek ihletett gyönyörrel fogja leolvasni azokat a lángszavakat, melyekkel Isten a világ minden jelenségeire ráírta az ő gondolatait.

Az élet halálfölötti diadalának ez ünnepén diadalmaskodjék a mi lelkünk is: szálljunk ki megszokott tespedtségünkéből. Lelkünknek csak két állapota lehet: vagy fölfelé szárnyal, vagy lefele hanyatlik. S aki nem küzd szakadatlanul fölfelé, aki nem tör szünet nélkül előre a megújódások, az újjászületek e végtelen láncolatú világában, az lankadni, hervadni fog, alacsony dologgá, nyomorulttá válik a természet rendje szerint, mert e világon a legfőbb lehetőség a stagnáció.

A tavaszi léghen tovaringó husvéthajnali hangszó ebressze föl a mi lelkeinket is, emlékeztetve arra, hogy csakis a folyton megújuló lélek élete az igazi halhatatlanság.

Wohlmuth.

Felhívás a katolikus tanítóegyesületekhez és körökhöz.

Az «Országos Katolikus Tanügyi Tanács» elnöksége tisztelettel kéri a hazai katolikus tanítóegyesületeket és az azokhoz tartozó tanítói köröket, hogy a tavaszi gyűlésükön a következő tettelekről tanácskozzanak és tárgyalásuk eredményét az Országos Katolikus Tanügyi Tanács irodájához (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 18.) beküldeni sziveskedjenek.

1. *Nőnevelésünk korszerű kérdései* (feminizmus, a fölvilágosítás kérdése, női kézimunka-oktatás, háztartástani és háziipari iskolák; a falusi leányok továbbképző iskolája stb.).

2. *Az egyház és iskola* (jogi szempontból).

3. *Paedagogia és lélektan*. (Elmélet és gyakorlat.)

4. *Paedagogia-könyvtárak és tanszermuzeumok*.

5. *A népiskola a népjólét fejlesztésének szolgálatában:*

a) *A népiskola teendői* (háziipari oktatás, slőjd, gyakorlati földművelés és állattenyésztés, munkaszerezetet fejlesztése stb.).

b) *A tanítóképzés teendői*.

Mély tisztelettel megjegyezzük, hogy a pécsi gyűlés teteleivel a fönt elősorolt kérdéseket javasolja az elnökség és így igen kívánatos, hogy azokkal a hazai katolikus tanítóság minél szélesebb körben foglalkozzék.

Az elnökség köszönettel fogad újabb tettelek fölvetelére vonatkozó esetleges előterjesztéseket úgy a katolikus egyesületek és köröktől, mint azok tagjaitól.

Hazafias üdvözléssel

Budapest, 1907. március havában.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács elnöksége.

Azok a törtszámok.

Dr. Ébentől.

(Folytatás.)

9. A részreváltás abban áll, hogy a váltóval megszorozzuk úgy a számlálót, mint a nevezőt (egyednél 1-et). pl. $1_1 \frac{8}{8}$, $2_1 \frac{6}{12}$, $3_1 \frac{4}{12}$, $4_1 \frac{3}{12}$, $5_1 \frac{2}{10}$ stb.

Helyrészben felső vonással jelöljük a fölvaltást. pl. $2 \frac{10}{20}$ (husztizedrész).

10. Az egyednek részekre való váltását az osztás teszi szükségessé, mert pl. 1 dimnyét addig szét nem oszthatom kisebb-nagyobb darabokban, míg azt részekre nem vágom (váltom). Ha öten 1 koronát kaptok julalmul, azt is föl kell váltani, hogy eloszthassam.

Más tehát a fölvaltás, más az osztás. Oszttással 1 osztályt (vagy részt) keresünk, pl. $6:3=2$; váltással pedig részeltünk pl. $11 \frac{4}{4}$; így ha az egyedet osztani akarom (1:4), előbb fölvaltóm azt 4-re, aztán osztom, $4:1=4$ az eredmény.

11. Az osztáshoz többféle váltó áll rendelkezésünkre, a) legalkalmasabb maga az osztó, mert biztosítja az oszthatóságot pl. $1:3=3:3=1$, $2:7=14:7=2$. Ebből látható, hogy az osztás eredményeül annak részalakja is tekinthető. $3:8=3$ s viszont a részről visszatérhetünk annak forrása, az osztásalakra, $3=3:5$. b) közönségesen tizzel váltunk a helyrendszer azon előnye miatt, hogy nem kell a tizes váltót keresni. (pl. 1:8-nál ezresre van szükségünk, $1000:8$), hanem tizzel váltunk, ameddig szükség van rá

$$1:16 = 0.0025;$$

$$100$$

$$40$$

$$80$$

Előfordul, hogy ily osztás nem végezhető teljesen, akkor a helyrész végtelen,

$$2:3 = 0.666\dots$$

$$20$$

$$20$$

$$20$$

ily esetben az ismétlődő számot vagy szakaszt csak egyszer írjuk le, de egy tetőponttal, 0.6,

$$7:6 = 1.16; 22:7 = 3.142857$$

$$10$$

$$10$$

$$40$$

$$30\dots$$

a számlálót rendszeren a kellő helyre szorítjuk, így K-ban 2-re, méterben 3-ra stb., mert pénzben fill., méterben mm. a legkisebb egység, a kö-

talán már az is elfeledte, aki küldte, talán már az se tudja, aki írta, hogy apró, gömbölyű betűvel ez áll a muskátli levelén: «Lex Ferenc». Talán nem is tudja...

Egyszer, nem is olyan régen, volt nekem egy kicsi, fehér szobám. Az ablakába piros, meg fehér muskátli volt rakva és a virágok mögött fehér csipkefüngyöt hímált a szél. Volt nekem egy kicsi, fehér szobám...

Egyszer csak történik valami. Az embert kiragadja a megszokott környezetből a sors, másfelé vonja a vágya, otthagyja azt, amit szeretett. Aztán van, amit elfelejt, van, amire mindig visszagondol és néha az embert oly esékélysek nem hagyják nyugodni. Mint engem a muskátli virágok. Mikor úgy este aludni mentem, mikor ablakomba került az első virágcserep, azon gondolkodtam, megvannak-e ott az én virágaim, zöldül-e még a piros muskátli levele. De nem akartam megkérdezni mégse. Hanem én hiszek abban, hogy az embernek még a messze távolban is megérzik gondolatát 'azok, akiket szeret.

Valahol messze, ott a hegyek alján, megtudta gondolatomat egy finom lelkű német fiúcska és egy vasárnap délután, mikor kijöttek a litániáról, mikor künn az utcán játszanak a gyermekek, leült az asztal mellé és magyar levelet írt volt tanítónőjének.

Nagyon, nagyon jól ismerte azt, ki éveken át tanította, mert mindenről írt, amit az szeretett. Megírta szépen: ...Ejnye, millen vigan van most estefelé, ha szép idő van, akkor röpkötnék a sok eserebogár és a gyermekek el akarnak fogni. Jaj, ha csak a kisasszony itt volna.

Nekem nincs van sok virág, de küldök a kisasszonynak egy levél az ő volt virágaiból, én azt kértem, a főtanítóném szívesen adta, a jó kisasszony lehet látni, millen zöld az ő volt virágai»...

Azután elküldte nekem. Eljött hozzám a kis levél és én itt őrzöm írását gyűjteményem között. A muskátli kerek levele benn van az imakönyvemben és én nem is veszem azt ki soha. Maradjon benn mindig, mindig, akkor is, ha már senki sem gondol reám abban a kis faluban, maradjon benn még akkor is, ha már majd az se tudja, aki küldte, ha már majd az se tudja, aki írta, hogy van nekem egy régi imakönyvem, az imakönyvem egy elszáradt muskátlilevel, melyre azt írta apró, gömbölyű betűkkel: «Lex Ferenc». Azt akarom, hogy talizánom legyen az a muskátlilevel. Kicsiny muskátlilevel...

Pátka.

Oszoly Jolán.

HIVATALOS KOZLÉSEK.

Tanítóknak tankönyvekkel és tanszerekkel kereskedni tilos. Kivonat a beszercebányai egyházmegye 1. évi II. körleveléből. A nagymélt. m. kir. Vallás- és Közokt. Miniszter úrnak alábbi rendeletét, melyben az

állami iskolák tanítóit a tankönyvekkel és tanszerekkel való kereskedéstől eltiltja, ezennel közléteven, — annak érvényét a joghatóságom alatt álló róm. kath. iskoláknál működő tanterökre is kiterjesztem, s ehhez képest felhívom az iskolaigazgató Lelkész urakat, hogy a rendeletet az iskolák tanítóival ismertessék meg. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől. 70029/906 szám. — Valamennyi kir. tanfelügyelőségnek és tanfelügyelőségi kirendeltségnek. — Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület azzal a panasszal fordult hozzánk, hogy egyes elemi iskolai tanítók tankönyvek, iskolai füzetek, rajz- és íróeszközök eladásával foglalkoznak. Minthogy ez az eljárás a fennálló szabályokkal ellentétes, amennyiben az állami elemi iskolai gondnoksági Utasítás 81. szakaszának b) illetőleg d) pontjai, valamint a községi iskolaszabályok számára kiadott Utasítás 109. szakaszának b) illetőleg d) pontjai értelmében a tanítónak nem áll jogában a tankönyveknek, tanszereknek, rajz- és íróeszközöknek a tanulók által való beszerzésére bármilyen módon befolygni, legkevesebé arra, hogy a tanszerek, melyek könyvkereskedő vagy papírkereskedő üzletében vásárolandók: az esetben pedig ha az illető községben könyv- vagy papírkereskedés nincs, a tanító a tankönyvekkel és tanszerekkel minden nyereszkeskedés kizárásával csak bolti áron bocsáthatja a tanulók rendelkezésére: fölülm a Tanfelügyelőséget, utasítsa a tankerületébe tartozó állami és községi elemi iskolai tanítókat, hogy tankönyvekkel, illetőleg tanszerekkel való kereskedéstől fejelemi vizsgálát terhe mellett tartózkodjanak. Természetesen az idezett szakok d) pontja értelmében oly községekben, melyekben könyvkereskedés nincs, a tanító vagy tankerület a tankönyveket a szükséges mennyiségben megrendelheti, de azokat nyereszkeskedés nélkül bolti áron bocsáthatja a tanulóknak rendelkezésére. Végül félreértes kikerülése végett értesítem a Tanfelügyelőséget, hogy a szegény tanulók részére kiszolgáltatandó ingyen tankönyvek tárgyában mult évi 52312. sz. a kiadott rendeletem úgy értelmezendő, hogy minden iskola úgy mint eddig, az ő rendes könyvkereskedőjénél szerzi be könyveit, illetve városokban, hol könyvkereskedők vannak, a szülők szerzik be az illető boltokban. — Budapest, 1907. február 3. Garamszentkereszt, 1907. március 6.

IRODALOM.

Uj könyvek. A kereszténység tönkretételére s a nemzeti gondolat diszkreditálására törekvő istentelen és hazatlan irányzat támadásainak kilencvenkilenc századrészt a «tudomány» zászlaja alatt intézi ellenünk. Az elmúlt évtizedekben a természettudományok rosszul értelmezett vagy egyáltalán meg sem értett tanai voltak a támadások vesszőparipái, mióta a azonban a természettudományok katolikus művelői is a sorompók közé álltak s fölvilágosították a nagyközönséget, hogy csak a csalás és rosszakarat játszhatja ki ütökártyául szent hitünk tanai ellen a természettudományi kutatások eredményeit, azóta e térről leszorítottán, új területet kerestek, amelyről büntetlenül és ellenőrizhetetlenül intézhessék ortvátadásait a kereszténység ellen. Meg is találták e területet a szociológiában, a társadalomtudományban. Bismarck hajdan az ujságírótól mondta a derekban kettétört egzisztenciák végső menedékhelyének, ma ez az asyllum a szociologia. Tanulatlan, iskolai vizsgálatok elől megszökő fiatalemberek, miután elolvasták Spencer egy-két munkájának gyöngye fordítását, fölcsapnak a társadalmi fejlődés magyarázóinak: sehol nem boldoguló, de elegendő svádával rendelkező, félbenmaradt jogászok és filozófusok a történelmi materializmus segélyével itéletet mondanak elevenek és holtak fölött. A fő mindig az, hogy legyen írásaikban sok idegen szó, sok intenciózus mondás, mely az érthetelenség határára jár, gáncsoljanak mindent, aminek tiszta multja van és állítsanak pellengérré olyan intézményeket, melyek eddig megbecsülhetetlen szolgálatokat tettek a kulturának és haladásnak. Olyan biztos recept ez, amely után készült munkának elmaradhatatlan függeléke a siker.

Igy aztán a nagyközönség egyik részénél becsületüket vesztik a kereszténység s a haza eszméje, a másik részénél pedig örökre hitelvesztett lesz a tudomány, a szociológia. A külföldi katolikusai, kiknél, valamint a többi bajok, ezek a nyomorúságok is előbb jelentkeztek, mint nálunk, már megpróbálták ellensúlyozni a tudomány és vallás ezen szembeállításának galád munkáját s van is munkájuknak fogantatja. Nálunk azonban ma még majdnem teljesen ki van szolgáltatva tudnivaló nagyközönségünk a szociológia és természettudományok keresztényfelfaló művelőinek. Ezen a bajon akar most segíteni a *Szent-István-Társulat*, elhatározván, hogy rendes tagjainak tagdíjuk fejében ezentúl a *Katholikus Szemle* mellett nem tisztára vallásos tárgyú nagy munkát, hanem olyan kisebb terjedelmű könyveket ad, melyekben a legjelesebb katolikus írók a vallás tanait s a tudomány vívmányait egyaránt megismertessék az olvasóközönséggel. *Próhászka* Ottokár, *Giesswein* Sándor, *Zubriczky* Atadár, *Rott* Nándor, *Szilvecz* Lajos és *Kiss* János kitűnő egyházi férfiak és tudósok vállalkoztak az első évfolyam hat kötetének megírására. A katolikus ember világnézetét naponta támadó ráfágások és ferdítések szárait fogják elszáratni ezek a könyvek s megnyugvást és lelki békét teremtenek sok olyan lélekben, melyeket megzavart az istentagadó sajtó s a tudomány hamis zászlója alatt kalózkodóknak szent Egyházunkra dühösen fenekedő serege. A *Katholikus Szemle*, ez a minden elfogallás nélkül elsőrendűnek mondható folyóirat s a vallás és tudomány érdekeit egyformán szolgáló kis könyvgyűjtemény olyan ellenszolgáltatások a *Szent-István-Társulat* részéről az igazán esekély tagsági díjért, hogy most már nemcsak a nemes-cél, de pusztán a tagok szellemi haszna is mélyen ajánlja a társulat kötetébe való belépést.

VEGYESEK.

A pécsi gyűlésünk. Az országos kath. Tanügyi Tanács örömmel ragadta meg az eszmét arra nézve, hogy az ezévi 100-as bizottsági közgyűlést Pécsen tartsuk meg a kiállítás idejében. *Zichy Gyula* gróf püspök védnök-elnök már utasította is a Tanács elnökségét, hogy a Pécsen tartandó közgyűlés tárgyrendjéről javaslatot terjesszen elő. Úgy értesültünk, hogy a Tanács elnöksége már el is készítette az érdekes tanítógyűlés munkarendjét. A Tanács azt tervezi, hogy felhívja a dunántúli róm. kath. tanítóegyesületek vezetőseit, hogy ezévi közgyűlésüket a 100-as bizottsággal egyidőben szintén Pécsen tartsák meg. Úgy értesültünk, hogy *Walter Gyula* dr. prélátus, elnök, az orsz. kath. Tanítói segélyalap és árvaház nagybizottságának ülését szintén a 100-as bizottság ülésével egyidejűleg Pécsre szándékozik összehívni. Ezzel az elhatározásával a magyar kath. tanítói karnak egy régi idő óta táplált óhaját elégti ki a segélyalap érdemes elnöksége.

A szatmári irgalmasnénék gyászja. Folyó hó 13-án hunyt el az irgalmas nénék általános főnöknő helyettese, *Puskás* Alexandrina. Az a nemes lélek, amely egész életén át a földöntúli jutalomért imádkozott, dolgozott és szenvedett, csak három perccel töltött öntudatlanságban és aztán haláltusa nélkül elszállott a porhüvelyből a jó Isten elé. — nem bánta, hogy a szenvedések honát itt kellett hagynia, sőt előre örvendett már a gondolatnak is, hogy a jó Istenhez megy: azoknak azonban, kik egyéniségét, lelki világát közelebbről ismerték, elköltözése jelentékeny veszteséget és nagy fájdalmat okozott. A tanítónőképző-intézet sokoldalúlag kiművelt, több európai nyelvet folyékonyan beszélő, vezetésre termelt, oly szakértőt veszített általa, kiről bajos volna megmondani, mi volt nagyobb benne: a tanítási kedv-e, az okosság-e, a tanítványai és tanítóársai iránt érzett szeretet-e, avagy a folytonos önképzés vágya és munkája-e. A szatmári anyaház irgalmas nénéi benne a gyöngéd testvért és a szerzetesnői erények élő példaképét veszítették el. Szeme meglátta mindenkinek a baját, ezre kitalálta, szíve megszerezte

a hozzáfordulónak az enyhülést, a vigasztalást és a megnyugvást. Jóságért tisztelést nem kívánt, szellemi emelkedettségének bölöndöt sem nem óhajtott, sem el nem fogadott. Szerették őt, bizalommal mentek hozzá, s ez annak a nemes szívnek elég visszonzás volt gondos és körültekintő testvéri szeretetért. A szatmári irgalmas nénék magyarországi egész társulata böcs, de mindig szerény, igazságos, de mindig kegyes főnöknő-helyettesüket vesztette el benne. Tervei, tanácsai és az általános főnöknő távollétében tett intézkedései folyton a közjóra, a társulat belső megszilárdulására és külső terjedésére irányultak. A mondottaknál fogva az elhunytban rendkívüli nőt, nagyesszű és tapasztalt tanító s nevelőnőt, példás szerzetesnőt siratunk mi, kik őt ismerjük és higgadt, szelíd, nyájas egyéniségével emlékezünk, mint tanítványok, munkatársak, szerzetesnők egyaránt. Eletrajzi adatai a következők: 1854. december 14-én született Oravicabányán Krassó-Szörény megyében a „dírtói”-előnevű gazdag és tekintélyes Puskás családból. Március 14-én temették el földi részét igen nagy részvétellel. A tanuló ifjúság március 16-án reggel jelent meg az ő lelke üdvért bemutatott engesztelő szentmise-áldozaton. Mi imádkoztunk érte, de hő óhajtatunk az, hogy ő is imádkozzék a jóságos és hatalmas Isten trónjánál mindazon ügyekért, melyekért e földön ő maga hervult, lelkesedett, dolgozott, fáradt, áldozott és kimerült. Legyen a menny öröme az ő földifáradkozásának, önzetlen lelkének, szenvedéseiben tanúsított példás türelmének és gyermeked, törhetetlen hitének bőséges jutalma!

Kérelem. Felkéretnek az ország összes kath. kántortanítói, hogy kerjék föl levélben kerületük képviselőjét, hogy az új törvényjavaslat tárgyalásánál szótaljanak föl érdekünkbe, hogy a kántori fizetést ne számítsák be a tanítói fizetésbe, hanem annak levonásával egészítsék ki a tanítói fizetést a leendő törvény szerint. Inkább a nyugdíjunk legyen a tisztán tanítói fizetés után megállapítva, mivel az is lényegesen emelkedik a 600 korona minimumról. Vagy pedig azoknál ne számítsák be a kántorit a tanítói fizetésbe, kiknél ez a kettő együtt a díjlevel szerint az 1400 koronát el nem éri. Mert ezek képezik a kántortanítók óriási többségét. Kérelmem legalább 7—8 ezer kántortanító érdekeben történik. Bana, *Szabó Gyula*.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Nagykovoalon (Nyitra m., up. Dojes) a megüresedett kántortanítói állomás betöltése céljából pályázat hirdet. Csakis oklevél, feddhetetlen múltú tanítók pályázhatnak. A kántortanító lakása áll: két szob, szoba, konyha, kamra és a szükséges melléképületekből. Javadalmazása díjlevel szerint 964 kor. 44 fill., azaz kilencszázhatvan négy korona 44 fillér. Korpólk az államtól. A község gazdasági ismétlő-iskola vezetéséért külön egyszáz kor. A politikai község mint iskolafenntartó a kántortanító fizetésének emelésére a font felsorolt illetményeken kívül kétszáz koronát szavazott meg, megjegyzem azonban, hogy ezen kétszáz kor. fizetésjavítás a megyei közigazgatási bizottság megerősítésétől függ és megválasztottunk f. évi szeptember hó 1-től folyósítva lesz. Folyamodványok április hó 15-ig főtisztelendő *Mihályik János* dr. úrhoz címezve a nagykovoalói iskolaszékre Radasórcra (Holics mellett, Nyitra m.) küldendők. A pályázókat azon-

ban arra kérem, hogy tájékoztatás céljából a benyújtott folyamódványokról engem is értesítsenek. *Harmos Kalmán*. 142 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Pályázat az *ujgyarmati* (Bors m.) róm. kath. másodtanítói illetve tanítói állásra. Jövedelme: készpénz, tűzifa, kert, díjlelve szerint 666 kor. és 142 kor. államszegély. Tanulmány magyar-német. Oklevéllel felszerelt folyamódványok 1907. április 5-ére kitűzött választásig Ujgyarmatra *Hoffman János* pléb., iskolaszéki elnökhöz beküldendők. Pósta: Jánosgyarmat. 147 1—1

Győri püspöki megye.

A *vimpácsi* róm. kath., német-magyar tanulmányú iskola osztálytanítói állomásra pályázat hirdették. Díjazás: 800 kor., lütförzött szoba, egy-öt kemény hasabta földcsuga. A kert fejében 20 kor. Pályázati határidő *7. évi április 2. Iskolaszéki elnök*. 132 2—2

Szanyi plébániához tartozó *Rabaszentandrás* fiók községében megüresült kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: terményekben és készpénzben államszegellyel kiegészítve övi 800 kor. Kérvények az iskolaszéki elnökség címére. Szany (Sopron m.), *április 21-ig* küldendők. Személyes megjelenés ajánlatos. Az állás melőbb elfoglalandó. 150 1—2

Kalocsai érseki megye.

Magyarkanizsára (Szeged mellett) róm. kath. segéd-kántort. keresek. Fizetése: havonként 20 kor. utólagosan. Elművés, lakás, fűtés, tisztogatással Gyertvajövedelem is van szépen. Azonnal elfoglalandó állás. *Kék Béla* fő-kántor. 144 1—2

Nyitrai püspöki megye.

Obesztercei (Trencsén m.) kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Pályázhatnak magyar és tót nyelvet beszélő okleveles róm. kath. tanítók. Fizetése: készpénzben Obesztercétől 420 kor., Klubinától 126 kor., Badoszatkától 126 kor., kiváltott stóla 90 kor., két szántó-föld és kert hasznélvezete, természetbeni lakás, azonnkiván termékek (délékszám 4600) és nagymisek után járó díja, eselleges ötéves korpóllékot a hitközség adja. A megválasztott azonnal tartozik az állást elfoglalni. Kötelezettség: köz-, vásár- és ünneppalokan a kántori teendők végzése; a megválasztott tartozik III., IV., V., VI. osztályokban, valamint ismételő-iskolában tanítani. Kérvények 1907. április 9-ig alulírottához küldendők. *Székely János* plébános, iskolaszéki elnök. 143 1—2

Rozsnyói püspöki megye.

Derenkre (Abau-Torna m.) okleveles kántortanító, eselleges államségi okleveles nyugdíjas keresetük. Fizetés 800 kor., pénz és terményekben. Eselleges korpóllék és államszegély emelés. A nyugdíjas fizetése 600 kor. Államszegélyt nem élvezhet. Pályázatok jabloneai pléb., hiv., ut. Szádmás *április 15-ig* küldendők. 148 1—1

Szepesi püspöki megye.

A *Zakameneklini* róm. kath. II-ik tanítói állomásra *április 25-ig* pályázat hirdetik. Javadalom: 800 kor., 4-öt palafa befűtőszoba, esinos lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. A kérvények az iskolaszéki elnökségre emizendők. 141 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Pusztamagyaródi (Zala m.) róm. kath. elemi iskolánál az osztálytanítói állásra *április 9-ére* pályázat hirdetik. Fizetés 660 kor., államszegély 140 kor., mely a névre átráfáskor folyósítatik. Lakása kis szoba butorzzattal, fűtés, tisztogatás. Utókölségre 12 kor. Az állás azonnal elfoglalandó. Kötelessége: a kijelölendő tanteremben önállóan tanítani, a gyermekeket istentiszteletre, körmenetekre vezetni, felügyelni, az ismétlősök tanításában segédkézni; férfitanító a kántortanítót akadályoztatása esetén helyettesíteni, nőtanító pedig kezimunkát tanítani. Okleveles nőllén férfi és nőtanítók kérvényeiket a pusztamagyaródi plébánia hivatalához küldjék. 149 1—1

Váci egyházmegye.

Az *alsónemédi* (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állás lemondás folytán megüresedvén, annak betöltésére pályázat hirdették. Jövedelme: 41 (1200 □ öb) hold föld értéke 1920 kor., 250 pár után párber 624 kor. 50 ill., szántásvaltság 156 kor., tandij 32 kor., ostayasütés 20 koronál stóla-jövedelem 200 korona, külső kert 30 korona, természetbeni lakás 3 szoba, konyha, kamra, pince és istálló 200 kor., összesen 2282 kor. 50 fill. Kötelessége: a kántori és tanítói teendők végzése. Megjegyzés: Azon kántortanító vagy tanító urak pályázhatnak csak ezen állomásra, akik közül a megválasztott a hátramaradt özvegy javára a választás napjától számítva 15 napon belül 676 koronát kifizetni kötelezi magát, mely összeg az iskolagondnok kezéhez fizetendő le. Pályázati határidő ezévi *április 4.*, mely napon a választás megtartatik d. e. 9. órakor. Kellően felszerelt kervények ft. *Dr. Isten István* esperes-plébános úr címére küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. Megbízásból: *Gruber Károly* iskolaszéki jegyző. 146 1—1

== 24 nagyon csinos és dallamos ==
előjáték — *Orgonaszekönyv II.* — bérmentes küldéssel csak 120 filler. Ha a mű nem felel meg, 5 napon belül visszaveszem.

Zámbó Károly r. k. kántor,
Szeged 6.

145 1—5

100 gyönyörű magyar népdal

iskolai szöveggel, 2 szólamra hangjegyezve van a «KIS MUZSIKUS»-ban. 3. kiadás! I. füzet 80 fill., II. füzet 80 fill., falusi gyermekeknek kotta nélküli «Szöveggönyv» 40 fill., portóval. Jósvay Gábor kántortanító, Poroszló, Heves m.

136 2—2

Szőlőoltványok

kétévesek hiányok pótlására, gyökeresek, simák legjobb fajokban, legolcsóbban

== Hegyi bor ==

fehér, siller és vörös kitűnő minőségben kapható Székely I. Józsefnél Gyöngyös.

Arjegyzék ingyen

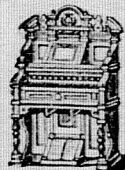
790 15—16

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest. X., Delej utca 11. (Tisztviselőtelep.)

Pianók.

Pianinók.

Pedálós harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanerőknek különös szaralékengedmény. Arjegyzék ingyen és bérmentve. Beszlet-fizetés engedélyezve. 796

Magyar Dallamos

Ünnepi Praeludiumok

az összes hangnemekből

irták: főt. Stacke István és Kontor Elek.

E könyv 32 hosszabb dallamos praeludiumot tartalmaz s a magyar katolikus anyaszentegyház isteni tiszteletén kitűnő szolgálatot tesz s nemcsak karnagyoknak és kántortanítóknak, hanem mindazoknak, kik az orgonát vagy harmóniumot játsznak — sőt a zongorázóknak is — kedves élvezetet nyújt a fent nevezett s művészi ízléssel kiállított mű. Még a legnehezebb hangnemekben írt praeludiumok is egész könnyű stílusban vannak megkonstruálva. Ára 5 kor., egyházi orgonistáknak és tanítóknak 4 korona.

Megrendelhető kollégánk, a szerző lakcímén:

Kontor Elek Budapest, VII., Csömöri-út 42.

Ugyanitt megrendelhető még a pénz előzetes be-
küldése mellett bérmentve:

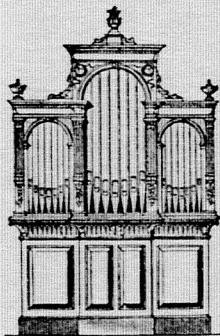
«Hazafias Mária-dalok» (10 dal) ára 3 K tanítóknak 2 K
«Immaculata» (3 dal) ára ... 2 K
«Miatyánk» 12. ezer (2 dal) ára ... 2 K
«Hazánk Nagyszonyja» (10 dal) 3 K tanítóknak 2 K
«Tanító-Induló» ára ... 2 K tanítóknak 1 K

644.

CSEH ISTVÁN

orgona- és harmo-
nium építőmester

Egerben.

Ajánlkozom minden-
nemű templomi orgona-
és harmonium-készítésére
a legújabb légnymatú,
(pneumatikus) cső-rend-
szer szerint, igen jutá-
nyos árak mellett.

Régi orgonaátalakításokat, javi-
tásokat, tisztításokat és hango-
lásokat olcsón vállalok el jót-
állás mellett.

Zimmermann Gyula Henrik, Lipcse.

Legjobb szerkezetű harmonium gyára.

Üzletek: Lipcse, Szent-Pétervár, Moszkva, Riga, London.
Egyedüli képviselő Magyarország és Ausztria részére:

Hörl Nándor Pozsony, Ventur-utca 24.

Számos elismerőlevél kiváló szak-
tekintélyektől, az egész világból.

A Zimmermann-féle harmoniu-
mok művészi hangolva, mindenütt feltűnést keltenek
elvarázslóan szép összhang-
jukkal. Előnyös felté-
leink tanítók részére:

A vételár felének vagy legalább
egy harmadának lefizetése és
a maradék részletekben meg-
egyezés szerint.

Költségmentes szállítás.

Képes harmoniumárjegyzék ingyen.

További különlegesség templomok és iskolák
részére: Igen erős szerkezetű, német módszerű,
légnymatú harmoniumok igen erős atható hanggal.
Igen erős kereslet miatt kérjük a megbízásokat
idejekorán közölni.

Fr. KISS KÁROLY főgimn. tanár 34926. sz. szabadalmát képezi

„KAROLIUM“

vér- s paizstetű, fakukac, poloska és a mézgásodást előidéző
élősdieket irtó szer, mely ezen élősdieket biztosan elpusz-
títja és a fákát immunissá teszi.

1 kis üveg ára (200 gramm) ... K 1.—

1 nagy üveg ára (500 gramm) ... K 2.—

50 üveg egyszerre történő megrendelésénél 20% engedmény.

Kizárólagos vesztéköpviselő a bel- és külföld részére a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Dr. Hets Ödön ügyész úr, aki a szert 2 év óta
használja 70 holdas soroksári gyümölcsösében, a
következő bizonyítványt adta:

Teljesítenet Fr. Kiss Károly tanár árának Budapest.

As Ön utasítása folytán készített vértetű-keveréket
gyümölcsföldimnél még a múlt év nyarán teljes sikerrel
alkalmazván, készséggel jelentem ki, hogy ezen szer a
hőrio- és almafákon mutatkozó vértetű kiirtására az
egyedüli biztos szer. A múlt évben bekent fák az idén
mind remekben hajtottak és termőképességüket vissza-
nyerték.

Kiváló tapasztalat!

Hets Ödön s. k.

Husvétii ajándékkönyvek.

Ahitat szárnyain. Hymnusok és vallásos költemények. Irta *Bán Aladár*. Eredeti rajzokkal. Füzve K 3.—, kötve K 4.—.

Beldőz Alaccque M. Margit élete és a Jézus-szent Szive léseletének eredete. Irta *Bougaud Emil*. Fordította Szentannai (Speitl) Gyula. Füzve K 1.20, kötve K 2.20.

A fájdalom. Irta *Bougaud Emil*. Fordította Szentannai (Speitl) Gyula. Füzve egyszerű papíron K 1.20, finomabb papíron K 2.—, díszkötésben korona 3.—.

Művészet-örténeti korrajzok. Bevezetésül a képzőművészetek egyetemes történetébe. Két kötet. Irta *Désáld Kornél*. 161 képpel. Füzve K 4.40, kötve 5.20.

A mi Urunk Jézus Krisztus. Irta *Dupanloup B.* Fordította Ruschek Antal. Kis negyedrét alakú díszmű. Egy műlappal, 5 teljes oldalnagyságú és mintegy 70 kisebbképpel. Díszkötésben K 12.—.

Ugyanaz nehezebb papíron, selyemkötésben K 20.—.

Katholikus Oktatási- és Épületeskönyv. Irta *Goffine Léonard*. Rövid értelmezése a vasárnapi és ünnepi leckéknek és evangéliumoknak, ezekből levont hit- és erkölcsi tanításokkal és az egyházi szertartások magyarázatával. Harmadik átdolgozott kiadás, képekkel. Füzve K 4.40, vászonkötésben K 6.—, bőrkötésben K 7.—.

Magyarországi szent Erzsébet. A francia akadémia által jutalmazott mű. Irta *Horn Emil*. Fordította dr. Bada István. Ára K 2.—.

Az Úr Jézus szülőföldjén. Utelírás. Irta *Huber Lajos*. Eredeti rajzokkal. Színes borítékban K 3.—.

Szent István király élete. A Szent-István-Társulat választmányának megbízásából írta *dr. Karácsi J.* Ára K 3.—.

A Csendes Oceánon. Utazási élmények. Irta *May Károly*. Fordította Szekrényi Lajos. Kötve K 6.—.

A Szent-István-Társulat története. Ötvenedik rendes közgyűlése alkalmából a társulat megbízásából írta *dr. Votter A.* Ára K. 3.—.

Katholikus levelek egy megtörtítő nőhöz. Irta *Platz Bonifác*. Kötve K 2.—.

Öt világrészen keresztül A művelt közönség, de különösen az ifjúság számára. Irta *Sebők Imre dr.*, 259 képpel és egy térképpel. Ára füzve K 6.—, kötve K 8.—.

Jézus Krisztus élete, szenvedése, győzelme. Irta *P. Berthe*. Fordította Szeghy Ernő dr. Ára füzve K 6.—, kötve K 8.—.

A keresztény nő. Irta *Ruschek Antal*. Képekkel. Kötve K 3.—.

Üdvözlegety Mária. Irta *Stoltz Albán*. Fordította Ruschek Antal. Képekkel. Kötve K. 3.—.

A megszabadított Jeruzsálem. Irta *Tourquato Tasso*. Olaszból fordította János Gusztáv. Két kötet. Díszesen kötve vörös metszéssel K 6.80, arany metszéssel K 7.60.

Az ember eredése, faji egysége és kora. Irta *Platz Bonifác*. Ára K 5.—.

Az ó- és újszövetségi Szentírás a Vulgata szerint. Káldi György fordítása nyomán jegyzetekkel átdolgozva. Füzve K 8.—, bőrkötésben K 12.—. Egész bőrkötésben K 15.—.

Az Úr Jézus Krisztus négy evangéliuma és az apostolok cselekedetei. A Vulgata szerint, figyelemmel az eredeti szövegre, Káldi György fordítása nyomán rövid jegyzetekkel átdolgozva. Ára K 1.40.

Fabiola vagy a katakombák egyháza. Irta *Viseman Miklós*. Angol eredetiből fordította Haudek Ágoston. Képekkel. Negyedrét kiadás, díszkötésben K 7.—.

Ugyanaz egyszerűbb kiadás, nyolcedrét, füzve K 2.40, kötve K 3.60.

Gyónási könyvecske. Irta Dréher Tivadar. Ára 36 fillér.

==== Megrendelhetők: =====

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

==== könyvkereskedésében =====

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. sz.

==== könyvkiadóhivatalában =====

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.